

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Bronisław
Nazwisko: Greszata
Miejsce urodzenia: Pukarzów
Data urodzenia: 16-06-1946
Imię ojca: Józef
Imię matki: Stefania
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
-----------------	-----------------	-------

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Pozostali” (nr rej. 8114), prowadzonej w latach 1983-1988 przez Wydział IV, a następnie Wydział VI KW MO/WUSW Zamość. Sprawę wszczęto z uwagi na „destrukcyjne oddziaływanie” grupy „byłych działaczy NSZZ RI >S[olidarność]< w gminie Komarów”, których „działalność o charakterze antypaństwowym” miała nasilić się w związku z pielgrzymką Jana Pawła II do Polski. Bronisław Greszata wymieniony jest m.in. w „Meldunku operacyjnym” RUSW Tomaszów Lubelski z dnia 05.06.1984, w którym zreferowano informacje uzyskane od TW ps. „Wiktor” podczas jego spotkania z funkcjonariuszem SB w dniu 04.06.1984. Tajny współpracownik poinformował SB o miejscu zatrudnienia B. Greszaty (filia WSK w Komarowie) oraz o jego przynależności do NSZZ „Solidarność”, stwierdzając przy tym, że „prezentował” on i nadal prezentuje „poglądy antysocjalistyczne”. Jako przykład takiej postawy TW wskazał „przesłuchanie przez MO” Bronisława Greszaty w 1983 roku, „pod zarzutem namawiania załogi WSK do bojkotu Święta 1-go Maja”. Ponadto Bronisława Greszate wpisano do „Notatki służbowej dot. osób zarejestrowanych w sprawie operacyjnego rozpracowania kryptonim >Pogorzelnicy<” z dnia 28.10.1987 oraz do „Wyciągu z aktualizacji planu przedsięwzięć neutralizujących i dyscyplinujących w stosunku do figurantów sprawy operacyjnego rozpracowania krypt. >Pogorzelnicy< nr ew. 8827” z dnia 01.03.1988, które sporządził funkcjonariusz Wydziału VI WUSW Zamość. Dane B. Greszaty (z błędnym imieniem Stanisław) umieszczono tu wśród osób określonych jako „bezpośrednio uczestniczące w prowadzeniu wrogiej działalności na polecenie przywódców i inspiratorów” (wskazanych w dokumencie). Bronisław Greszata został też wspomniany w „Analizie materiałów w sprawie operacyjnego sprawdzenia krypt. >Pozostali< nr ew. 8114” z dnia 24.06.1988, jako jedna z osób wchodzących w skład „nielegalnej grupy opozycyjnej”, której „intensywne rozpracowanie” prowadził RUSW Tomaszów Lubelski w ramach SOR krypt. „Pogorzelnicy”. Jednocześnie, uwagi na zarejestrowanie do SOR „Pogorzelnicy” „osób „angażujących się w negatywną działalność”, a występujących w sprawie „Pozostali”, zdecydowano o zakończeniu tej ostatniej i złożeniu materiałów w archiwum Sekcji „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego WUSW Zamość (sygn. 1777/II).

Akta o sygn. IPN Lu 077/347 (1777/II).

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia/ Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. "Pogorzelcy" (nr rej. 8827), do których włączono dokumenty innych spraw, m.in. z SOS krypt. "Szatnia" (nr rej. 7556), SOR krypt. "Nietoperz" (nr rej. 9453), SOR krypt. "Parapet " (nr rej. 11259), prowadzonych przez Wydział IV i Wydział VI WUSW Zamość, pion: IV, V i VI RUSW Tomaszów Lubelski. Wszystkie sprawy dotyczyły „działalności noszącej znamiona działalności antypaństwowej na bazie struktur b. >S[olidarności]< RI". Bronisław Greszta (w niektórych dokumentach Greszta) został zarejestrowany do SOR „Pogorzelcy” przez pion VI RUSW Tomaszów Lubelski w dniu 12.09.1985, pod nr rej. 11013, jako „podejrzany o działalność w grupie opozycyjnej na bazie b. >S[olidarności]< RI w gm. Komarów" („Kwestionariusz osoby rozpracowywanej”). Wymieniono go m.in. w „Wykazie osób zamieszkałych na terenie gminy Komarów znanych z negatywnych postaw społeczno-politycznych i działalności opozycyjnej” z 04.12.1984 oraz w „Informacji dot. wyników działań mających na celu rozbicie nielegalnej struktury >S[olidarności]<” z 26.04.1986, sporządzonych w RUSW Tomaszów Lubelski. W materiałach znajduje się także „Notatka służbowa z rozmowy profilaktyczno-ostrzegawczej, przeprowadzonej w dniu 28.08.1987 r. z figurantem sprawy oper. rozprac. krypt. >Pogorzelcy< ob. Greszatą Bronisławem”. Jak odnotowano, podczas rozmowy, na którą wezwano go do PMO Komarów, „został ostrzeżony”, że „w przypadku kontynuowania działalności noszącej znamiona wrogiej politycznie i propagowanie negatywnych poglądów w miejscu pracy i zamieszkania, zostaną wobec niego zastosowane zgodnie z prawem konsekwencje natury karno-administracyjnej i służbowej”. W ocenie SB, „rozmowa nie przyniosła znaczącego efektu operacyjnego, a tylko potwierdziła desperację [B. Greszaty] w przedmiocie powiązań z opozycją”. W analizie materiałów SOR „Pogorzelcy” z dnia 07.07.1986 oraz w analizie z dnia 20.09.1989 podsumowano efekty „pracy operacyjnej”, w wyniku której potwierdzono, że na terenie gmin Komarów i Tyszowce istnieje grupa posiadająca „znamiona nieformalnej struktury opozycji politycznej”, zaś w toku rozpracowania „ustalono skład personalny grupy oraz określono zakres działania i stopień zaangażowania poszczególnych jej członków”. Bronisława Greszatę wymieniono wśród osób stanowiących „trzon grupy”. Prowadzenie SOR „Pogorzelcy” zakończono w związku z „legalizacją” NSZZ „Solidarność” RI. W dniu 30.09.1989 materiały sprawy złożono w archiwum Sekcji „C” Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego WUSW Zamość pod sygn. 2387/II. Dokumentację częściowo zniszczono za Protokołem brakowania akt Nr 7/89 z dnia 30.10.1989.

Akta o sygn. IPN Lu 077/829 (2387/II) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Akta sprawy kontrolnej krypt. „Pogorzelcy” (nr rej. 95078), prowadzonej przez Departament VI MSW w odniesieniu do Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia/ Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Pogorzelcy” (nr rej. 8827), którą wszczął RUSW Tomaszów Lubelski „w celu potwierdzenia uzyskanych informacji agenturalnych, mówiących o istnieniu na terenie gminy Komarów i Tyszowce nieformalnej grupy opozycyjnej, zorganizowanej na bazie b. działaczy NSZZ RI >S[olidarność]<”. Znajdują się tu egzemplarze dokumentów wytworzonych przez RUSW Tomaszów Lubelski i WUSW Zamość w toku realizacji SOS/SOR „Pogorzelcy”, jak wnioski, analizy, informacje, meldunki, szyfrogramy, w których wymieniano m.in. Bronisława Greszatę w kontekście jego aktywności opozycyjnej, zaangażowania w działania wspomnianej grupy oraz jako figuranta SOR „Pogorzelcy”. W Meldunku operacyjnym Naczelnika Wydziału VI WUSW Zamość z dnia 04.11.1985 podano m.in., że w miejscu zamieszkania Bronisława Greszaty (oraz jego żony – Janiny) dokonano przeszukania, jednakże dało ono „wynik negatywny”. Dodatkowo z B. Greszatą przeprowadzono „rozmowę-profilaktyczno-ostrzegawczą”. Z kolei w Meldunku operacyjnym z dnia 19.07.1988 przekazano ustalenia SB dotyczące „figurantów” SOR „Pogorzelcy”, wśród których wymieniono Bronisława Greszatę, zarejestrowanego do sprawy pod nr 11013. Według SB, kontynuowali oni „opozycyjną działalność polityczną w ramach DR [Duszpasterstwo Rolników]”. Natomiast w Meldunkach operacyjnych Wydziału VI WUSW Zamość (m.in. z 1986 i 1988 roku) zawarto informacje o uroczystościach w rocznicę bitwy pod Komarowem z 1920 roku, których współorganizatorem i uczestnikiem był także B. Greszata. We wrześniu 1989 roku Departament VI MSW zdecydował o zakończeniu sprawy kontrolnej z uwagi na „zalegalizowanie NSZZ RI >S[olidarność]”, akta sprawy zarchiwizowano pod sygn. 5724/K.

Akta o sygn. IPN BU 0364/343 (5724/K).

Akta kontrolne postępowania przygotowawczego nr RSD 18/85, prowadzonego przez Wydział Śledczy WUSW Zamość w okresie 09.10.1985 - 07.04.1986, w sprawie „podejmowania działań zmierzających do wywołania niepokoju publicznego na terenie województwa zamojskiego”. Postępowanie wszczęto w związku z powiadomieniem WUSW Zamość przez WUSW Lublin, że „w okresie poprzedzającym wybory do Sejmu PRL na terenie Zamościa i okolicznych miejscowości, a także na terenie Gminy Komarów, przygotowywany jest kolportaż nielegalnych wydawnictw, mogących wywołać niepokój publiczny oraz nawołujących do bojkotu (...) wyborów”. Jak wynika z „Notatki urzędowej” z dnia 07.10.1985, sporządzonej przez funkcjonariusza Wydziału Śledczego WUSW Zamość, „w przekazanej informacji określono także krąg kolporterów oraz odbiorców (...)” tych wydawnictw, m.in. z „rejonu Komarowa”. W tej grupie wymieniono również Bronisława Greszatę.

Akta o sygn. IPN Lu 027/111 t. 1 (193/III).

Akta Sprawy Obiektowej krypt. "Plebiscyt" (nr rej. 13571), założonej w celu „koordynacji działań” Służby Bezpieczeństwa RUSW Tomaszów Lubelski związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum w dniu 29.11.1987 i prowadzonej w okresie 09.11.1987 - 23.08.1988 przez pion III RUSW Tomaszów Lubelski. Bronisława Greszatę wymieniono w „Planie działań operacyjnych, neutralizujących i represyjnych w odniesieniu do figurantów spraw operacyjnego rozpracowania krypt. >Kret< nr ewid. 9797 i >Pogorzelcy< nr ewid. 8827” z dnia 07.11.1987. Przedstawiono tu wynik „rozpoznania operacyjnego”, według którego „aktywniejszą działalność opozycyjną” prowadziła wtedy „grupa komorowska”. Jako jej członka podano również B. Greszatę. Stwierdzono także, iż „grupa ta utrzymuje ścisłe kontakty z ekstremalnymi działaczami >S[olidarności]< z woj. zamojskiego, lubelskiego i chełmskiego”. Ponadto polecono dokonać przeszukań u wskazanych „figurantów”, wśród których znalazł się Bronisław Greszata. Przeszukanie miało być przeprowadzone w miejscu jego pracy, tj. w "WSK Tomaszów Lubelski – filia Komarów". Akta sprawy "Plebiscyt" złożono do archiwum pod sygn. 65/IV.

Akta o sygn. IPN Lu 0122/29 (65/IV).

Dokumentacja Wydziału VI WUSW Zamość z lat 1985-1989, dotycząca ochrony tajemnicy państwowej i służbowej, planów mobilizacyjno-obronnych, rozpoznania i oceny „zagrożeń” zewnętrznych i wewnętrznych na terenie woj. zamojskiego, m.in. na wypadek wojny lub stanu wyjątkowego (normatywy, plany, wytyczne, korespondencja). Bronisław Greszata został wymieniony w piśmie z dnia 22.08.1988, skierowanym przez Zastępcę Naczelnika Wydziału VI WUSW Zamość do Naczelnika Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego. Jego dane wpisano tu wśród 22 osób, wobec których Wydział VI składał „zamówienie” na kontrolę przesyłek pocztowych, jaką w przypadku wprowadzenia stanu wyjątkowego prowadziłby Urząd Cenzury WUSW Zamość. Wydział VI wnosił, aby podczas „kontroli operacyjnej przesyłek” wskazanych osób zwracano szczególną uwagę na literaturę bezdebitową, ulotki, „adresy i kontakty innych osób z figurantami, zawiadomienia i zaproszenia na różnorodne uroczystości, zjazdy.

Akta o sygn. IPN Lu 0254/9.

Akta Sprawy Obiektowej krypt. „Demokracja” (nr rej. 14884), prowadzonej w okresie 10.05.1989 - 04.09.1989 przez Wydział III WUSW Zamość, w celu „kompleksowej ochrony operacyjnej”, realizowanej przez Służbę Bezpieczeństwa w trakcie kampanii wyborczej oraz podczas wyborów „do Sejmu i Senatu PRL na terenie woj. zamojskiego” w 1989 roku. Do materiałów włączono dokumenty dotyczące powołania w dniu 05.04.1989 Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” przy Lechu Wałęsie w Zamościu, w którego strukturach znalazł się również Bronisław Greszata. W „Komunikacie” z 05.04.1989, zawierającym „Wyciąg z protokołu” zebrania założycielskiego WKO w Zamościu, podano skład Komitetu, który tworzyli m.in. „przedstawiciele MKO [prawdopodobnie Międzyzakładowy Komitet Organizacyjny] NSZZ >Solidarność< w Tomaszowie Lub.”, wśród których wymieniono B. Greszatę. Jego imię i nazwisko figuruje też w „Uchwale Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ >Solidarność<” z dnia 07.04.1989, zawierającej wykaz członków powołanych do KO. Dane Bronisława Greszaty wpisano także do tabelarycznego wykazu członków Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Zamościu, gdzie w rubryce „Przynależność”, w odniesieniu do niego wpisano „czł. Kom. Obywat. >S[olidarność]<”. Akta sprawy "Demokracja" zarchiwizowano pod sygn. 66/IV.

Akta o sygn. IPN Lu 0122/30 t. 1 (66/IV).